

Norges Fiskarlag
Pb 1233 Sluppen
7462 Trondheim

Bodø, den 12.02.2013
Ark. 12/307-3/630.1/sj/la

Se kopiliste

HØRINGSNOTAT OM FORSLAG TIL ENDRING AV FORSKRIFT OM LEVERINGSPLIKT FOR FARTØY MED TORSKETRÅLTILLATELSE

Styret i Nordland Fylkes Fiskarlag avholdt møte den 11. februar 2013 og det ble gjort slikt vedtak i ovennevnte sak:

"Styret i Nordland Fylkes Fiskarlag viser til høringsnotat fra Fiskeri- og kystdepartementet vedr. leveringsplikt for fartøy med torsketråltiltelse.

Styret viser videre til en lang og til dels opprivende debatt langs kysten på dette temaet der mange synspunkter er kommet frem. En merker seg videre at departementet gjennom høringsnotatet langt på vei følger opp de krav som er satt frem i saken fra lokale politikere og andre "forståsegpåere" som ser for seg at hele den norske trålkvoten som er omfattet av leveringsplikt aller helst skal landes fersk for bearbeiding i landindustrien.

Styret har forståelse for både Fiskeri- og kystdepartementets og andres ønske om en lønnsom og robust fiskeindustri i nord som kan medvirke til en stor grad av sysselsetting som igjen kan gi rom for bosetting i distriktene. Det er selvsagt også Nordland Fylkes Fiskarlags ønske at fisken som bringes på land skal gi lokal sysselsetting og høyest mulig verdiskaping.

Imidlertid mener styret at Fiskeri- og kystdepartementets forslag til en sterk endring av rammebetingelsene både for den berørte fiskeindustrien samt deler av trålflåten ikke er den rette medisinen. Styret frykter i stedet at forslaget skal få negative konsekvenser for alle parter og da også de samfunnene som er avhengige av de arbeidsplassene som fiskeindustrien representerer. Det er svært mye som taler for at forslaget til endrede rammer for industrien tvert imot vil innebære dårligere betingelser enn det den har i dag. I så fall vil det også i stor grad gå ut over kystfiskeflåten som vil få redusert sine muligheter til å levere fangstene.

Dersom noen av partene (trålfartøy og industri) ikke har overholdt konsesjonsvilkårene for levering til bedrifter, kommuner eller regioner eller ikke har overholdt forskrift om leveringsplikt for fartøy med torsketråltillatelse er det meget beklagelig. Det har lenge versert rykter og påstander om at leveringsplikten ikke har vært overholdt. Styret er tilfreds med at Fiskeridirektoratet i begynnelsen av 2012 gjennomførte undersøkelser for å finne ut om leveringsplikten ble overholdt. Styret konstaterer at Fiskeridirektoratet fant en del uregelmessigheter ved de forpliktelser som ligger til grunn for at noen trålere på dispensasjon fra Deltakerloven er eid av fiskeindustrien. Det synes styret er beklagelig. Styret mener at det absolutt skal settes krav til både leveranser og bearbeiding for de trålerne som er pålagt leveringsplikt og at Fiskeridirektoratet må følge med om gjeldende regelverk etterleves.

Forslaget fra Fiskeri- og kystdepartementet representerer en innskjerping av hele ordningen med leveringsplikt og representerer dermed en sterk inngripen i de disposisjoner som industriaktørene selv skal gjøre i forhold til strategisk tenkning. Målet med næringsvirksomhet er å oppnå høyest mulig lønnsomhet for dermed å kunne danne grunnlag for bl. a å sikre en fremtidig langsiktig sysselsetting ved anlegget. Denne målsettingen og som er helt avgjørende for bedriftens fremtidige eksistens er det bare bedriften selv som må avgjøre. Målsettingen oppnås i alle fall ikke gjennom statlige pålegg eller inngripen i bedriftens disposisjoner, bl. a i forhold til hvor mye råstoff som skal bearbeides videre og hvor mye det er lønnsomt og ikke bearbeide. Dette er også forhold som endrer seg over tid og departementets forslag innebærer et alt for statisk opplegg. Styret mener altså med andre ord det er viktig at det er industrien og markedet selv som får legge strategien uten en statlig overstyring. Det vil absolutt alle parter tjene på, også de berørte lokalsamfunnene og befolkningen.

Nordland Fylkes Fiskarlag mener selvsagt at de konsesjonsvilkårene som er gitt i forbindelse med at det er dispensert fra Deltakerloven skal etterleves av de berørte parter. Ut fra en totalvurdering mener styret at gjeldende regelverk må bestå og at myndighetene må ta ansvar for at dette blir etterlevd av partene.

Departementet ber om synspunkter på det å oppheve forskriften om leveringsplikt og bare legge til grunn de individuelle vilkårene.

Styret mener at problemområdene med hensyn til ordningen med leveringsforpliktelser er pris, hvor stor andel av fangsten som skal leveres og graden av bearbeiding av de enkelte fangstene. Dette er tema som er tatt stilling til gjennom forskriften og en mener derfor at en ikke bør gå tilbake til situasjonen før 2003. Essensielt i dette er at de fiskerne som står om bord på trålerne må ha krav på at fangsten selges til kjøper til markedspris. Dette er regulert i gjeldende forskrift. Uten en slik forskrift vil en være tilbake til situasjonen før 2003 da undersøkelser viste at fartøy med leveringsforpliktelse oppnådde langt lavere priser på fangst enn trålere uten slik forpliktelse.

Også andre forhold som er omhandlet i forskriften anser styret det som nødvendig å beholde.

Departementet forslår at tilbudsplikten skal endres fra 80 % og 60 % av kvotene av henholdsvis torsk og hyse til 100 % for begge arter.

Styret frykter at dersom dette blir vedtatt vil det gå ut over kystflåten sine muligheter til å levere fisk til de anleggene som er mottakere av denne fisken. Dette fordi bedriftens

kjøpekapasitet i meget stor grad vil være opptatt med trålleveransene og kystflåten kommer dermed til å bli presset bort fra anlegget. Dette kombinert med en bearbeidingsplikt som høyst sannsynlig vil redusere lønnsomheten og øke faren for nedleggelse av bedrifter. En slik utvikling må vi for enhver pris unngå.

Styret kan derfor ikke gå inn for verken en økt tilbudsplikt for torsk og hyse eller et forslag om økt bearbeidingsplikt som sannsynligvis vil sette industriens lønnsomhet i fare. Forannevnte faktorer bør opprettholdes på dagens nivå da det er det som mest sannsynlig vil bidra til å opprettholde bosetting og sysselsetting.

Styret mener at en ikke kan sette krav til at det er fartøyet selv som skal levere fangst direkte til det tilgodesette anlegget. Det er sløsing med tid og penger samt at det kan ha negativ innvirkning på miljøet. Dagens ordning med at fangst kan kjøres med f. eks trailer til det tilgodesette anlegget må kunne aksepteres.

Styret kan gå inn for forslaget om innmelding av fangster før landing slik det fremkommer i høringsnotatets side 13. Det vises imidlertid i denne sammenhengen til hva Norges Råfisklag har uttalt i saken der det er poengtert at en slik ordning lett vil bety mye merarbeid for salgslaget. Det spørres også fra samme hold om det er hensiktsmessig å ha samme innmeldingsrutiner for ferske og fryste fangster. Styret vil poengtere det samme og vil be om at det legges opp til at presisjonen på utbudene bør være så stor som mulig.

Fiskeri- og kystdepartementet påstår i høringsnotatet at en kjøpsplikt vil bidra til å opprettholde formålet med ordningen med leveringsplikt. Det mener styret både er rett og galt.

Styret kan etter en totalvurdering ikke si seg enig i at det skal etableres en kjøpsplikt som tilsvarer tilbudsplikten. Det kan ikke være slik at en skal tvinge bedrifter til å kjøpe et råstoff som de ikke ser seg tjent med. Dette kan føre bedriften inn i en helt håpløs situasjon der den må kjøpe et råstoff som den verken har marked for eller som den kanskje ikke har råd til å kjøpe. Styret mener også at de bestemmelser som i dag gjelder for leveringsplikten og de evt. nye som kommer til å bli fastsatt skal etterleves av partene. Det er jo en grunn til at det er dispensert fra Deltakerloven i disse tilfellene.

En registrerer at departementet antyder kjøpsplikt bare for deler av fangstene. Heller ikke det kan styret være enig i.

Styret er enig i at det bør være fleksibilitet med hensyn til utveksling av råstoff mellom anlegg med samme eier og som er omfattet av tilbudsplikten.

Styret viser til forslag om at salgslaget skal kunne fordele fangst på ulike mottakere ut fra hvor arbeidsintensiv produksjonen er. Dette er en umulig oppgave å skulle pålegge salgslaga som da vil måtte foreta skjønnsmessige vurderinger. Styret mener at et salgslag ut fra den posisjon det har ikke kan eller bør foreta denne type fordeling mellom industrianlegg. Dersom et slikt tiltak skal settes i verk må andre ta stilling til en slik fordeling.

Som nevnt foran har de industrieide trålerne fått sine forpliktelser fordi det er dispensert fra Deltakerloven. Styret har foran uttalt at den forpliktelsen som disse trålerne har for å sørge for

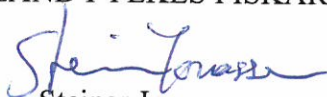
at industrien tilføres råstoff må stå ved lag. Dette er selve kjernen ved denne saken. Styret mener at det ikke kan etableres en ordning med kvotebonus til denne flåten bare fordi de oppfyller et vilkår som de likevel må oppfylle i medhold av både konsesjonsvilkårene og Forskrift om leveringsplikt.

Det som kan diskuteres er hvorvidt deler av kvoten pliktes levert fersk til industrien. Styret mener at det kan settes krav til en viss andel ferskleveranser dersom det er et slikt råstoff bedriften best kan utnytte. Styret frykter for at dersom det settes krav om at all fisk skal leveres fersk, eller det settes vilkår som gjør at det meste kommer på land fersk vil dette kunne være negativt for kystflåten som vil kunne få problemer med å levere. Det er også slik i forhold til denne problemstillingen at det råstoffet som trålflåten lander ferskt gjerne er noen dager gammelt og dermed ikke kan sendes ut på et ferskmarked enten det er hel fisk eller fersk filet. Dette markedet vil det alltid være kystflåten som leverer til.

Styret i Nordland Fylkes Fiskarlag har oppsummert lite til overs for de forslagene og tankene som Fiskeri- og kystdepartementet har satt fram i denne saken. Vi finner også saken dårlig opplyst idet konsekvensene for både flåten og industrien skulle ha vært utredet. En gjennomføring av de tankene og forslagene som departementet har i saken vil helt klart kaste om på mye av den strukturen en har i fiskerinæringen i Nord – Norge.

Styret mener at forslagene ikke bygger opp om en målsetting om at både fiskeindustrien, fiskeflåten og fiskerne skal ha en lønnsom drift som gjør det interessant å forbli i fiskerinæringen. Til det blir det for mye statlig påvirkning på enkeltaktørers disposisjoner. Det fremmer ikke økonomisk bærekraft som er noe fiskerinæringen sliter med allerede i dag."

Med hilsen
NORDLAND FYLKES FISKARLAG

Steinar Jonassen

Laila Alendal

Kopi:

Fiskeri- og kystdepartementet, 0032 Oslo
Nordland Fylkeskommune, 8048 Bodø
Fiskarlaget Nord, 9251 Tromsø
Fiskarlaget Midt-Norge, 7462 Trondheim
Samarbeidsrådet Sør, 6601 Ålesund